

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 13/4482 AaS
Dato: 1. oktober 2013

Høringsinnspill til NOU 2013:9 *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer*

Teknologirådet avgir med dette sin høringsuttalelse til NOU 2013:9, heretter omtalt som "Politianalysen".

Rapporten fra 22. juli-kommisjonen tegnet et detaljert øyeblikksbilde av situasjonen for norsk politi- og beredskapsarbeid.

Politianalysen følger opp dette arbeidet med en grundig, helhetlig og godt dokumentert analyse av politiets organisering, styring og virksomhet. Dette er et bilde vi støtter, og analysen gir et solid grunnlag for den videre utviklingen av politiet.

22. juli-kommisjonen fastslo at: "potensialet i informasjons- og kommunikasjonsteknologi har ikke vært godt nok utnyttet"¹. Et viktig budskap i analysen var erkjennelsen av at vi befinner oss i en teknologirevolusjon og at norsk politi må bli en del denne². Teknologien har bidratt til kraftige samfunnsendringer, både med tanke på omgivelsene og publikum, samt politiets muligheter og utfordringer.

Også Politianalysen setter teknologi på dagsordenen. Selv om dette er et steg i riktig retning, er det ikke tilstrekkelig for å innfri 22. juli-kommisjonens visjon om at politiet må bli en del av teknologirevolusjonen. Teknologiomtalen er primært forankret i dagens virkelighet i politiet. Analysen ser ikke på hvordan andre samfunnsaktører bruker teknologi. Den tar ikke inn over seg de mulighetene som allerede finnes eller som vil åpne seg i nær fremtid. Politianalysen understreker betydningen av sterk teknologisk styring, men sier lite om hvordan den teknologiske utviklingen kan og bør prege organisasjonens utvikling i nær fremtid. Teknologien blir redusert til et støtteverktøy, i stedet for å gjennomsyre de viktige betraktningene som gjøres i analysen.

Teknologirådet mener at teknologien har forandret samfunnet grunnleggende, og at dette har endret forutsetningene for politiarbeidet. Dette er også noe Stortinget er opptatt av. I Innst. 425 S (2012–2013) sier en enstemmig justiskomiteé at "den teknologiske utviklingen og digitaliseringen av samfunnet har endret premissene (...), og bør endre politiets metoder og organisering framover"³.

¹ NOU 2012:14, *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*, s. 16

² NOU 2012:14, *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*, s. 336

³ Innst. 425 S (2012–2013), Innstilling fra justiskomiteen om terrorberedskap. Oppfølging av NOU 2012:14 *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*, s. 17

1. Utfordringer i politiet (kap. 3)

I avsnitt 3.1 i Politianalysen oppsummeres utfordringene og problemområdene utvalget har identifisert. Teknologi og teknologibruk inngår som et viktig element i flere av disse utfordringene. I rapporten er teknologifeltet også viet et eget kapittel.

Politianalysen gjør et viktig arbeid ved å diskutere problemer knyttet til organiseringen og styringen av IKT-området, og peker særlig på uklar rollefordeling mellom ulike aktører i etaten, styringsproblemer på IKT-området og fraværet av en helhetlig nasjonal IKT-strategi.

Likevel tematiseres ikke teknologi og IKT-problemer som en egen og unik utfordring for politiets fremtidige virksomhet. Teknologirådet mener det er helt nødvendig å innse at informasjonssamfunnet allerede utfordrer mange av premissene for politiarbeidet, og at dette er en utvikling som bare vil tilta i styrke i årene som kommer.

22. juli 2011 var på mange måter et uttrykk for et informasjonssammenbrudd i politiet, og viste samtidig hvor viktig informasjonshåndtering er for politiets virksomhet:

- Et viktig tips fra publikum ble skrevet ned på en lapp, overrakt for hånd, delvis bortglemt av tiltenkt mottaker og tilfeldig plukket opp av en annen senere.
- Gjerningsmannen krysser ved to anledninger en politipatrulje, men politipatruljen kjenner ikke til publikumstipset operasjonssentralen sitter på vedrørende gjerningsmannens bil og operasjonssentralen vet ikke hvor politipatruljen befinner seg.

God informasjonshåndtering er en nødvendig forutsetning for godt politiarbeid på alle plan. I likhet med så mange andre sektorer, vil også politiet i fremtiden måtte navigere i stadig mer digital informasjon. Et kunnskapsdrevet politi må evne å ta til seg ny informasjon, bearbeide, sammenstille og analysere denne, samt foredle og dele informasjonen med relevante parter. Skal det gi gevinst, er det ofte viktig at det kan skje i sanntid.

Som Politianalysen påpeker, har den teknologiske utviklingen bidratt til store endringer i dagens kriminalitetsbilde. Dette gjør oss mer sårbare for kriminalitet, og det er viktig at politiet er rustet til å møte disse utfordringene.

Den samme teknologiske utviklingen som påvirker dagens kriminalitetsbilde, gir også nye muligheter som kan få stor betydning for politiets arbeidsmåte og organisering i fremtiden.

Som også Politianalysen sier, kan teknologi "(...) ha stor påvirkning på måten man arbeider på, og hvordan virksomheten bør organiseres. Derfor må teknologiutviklingen være nært knyttet til en helhetlig organisasjonsutvikling".

Teknologirådet mener at fremtidens politi, i likhet med andre informasjonstunge sektorer, vil få helt nye muligheter ved at:

- Publikum er utstyrt med smarttelefoner og andre mobile enheter som kan sende rik informasjon av høy kvalitet fra omgivelsene. Politiet vil således kunne få tilgang til mye mer informasjon fra publikum og fra omgivelsene enn det som er tilfellet i dag.
- Evnen til å sortere, analysere og dele informasjon ved hjelp av IKT vil forsterkes og muliggjøre en rik informasjonsutveksling i sanntid. Dette vil bl.a. påvirke samspillet mellom operasjonssentralene og patruljene, og hvordan disse vil jobbe.
- Billig regnekraft og lettere tilgang til data vil føre til at bruken av avanserte statistiske metoder og matematiske modeller vil bre om seg. Dette gir helt nye muligheter for å drive forebyggende arbeid.

Disse aksene er drevet frem av den teknologiske utviklingen og må tenkes inn i en helhetlig organisasjonsutvikling. Et kunnskapsdrevet politi vil være avhengig av å kunne ta til seg ny informasjon, bearbeide, sammenstille og analysere denne, samt foredle og dele informasjonen med relevante parter. Også utvalget sier i avsnitt 15.2.1 at politiet må ha

”tilstrekkelig informasjon, informasjonen må spres til dem som trenger den, og man må være i stand til å analysere informasjonen, gjøre sammenligninger og forstå forskjeller”.

Da er det viktig at teknologi ikke betraktes og diskuteres primært som et verktøy som kan effektivisere og kvalitetssikre oppgaveutførelsen, men som en nødvendig bærebjelke i et kunnskapsdrevet politi og som en kjerneutfordring for politiets fremtidige virksomhetsforståelse og organisasjonsutvikling. Dette må være et kontinuerlig arbeid, ettersom det teknologiske landskapet forandrer seg raskt.

2. Politiets relasjon til publikum (kap. 16.4.3)

Nærhet og tilgjengelighet til publikum er et gjentakende tema i Politianalysen. I avsnitt 16.4.3 gir utvalget eksempler på at teknologiske løsninger kan effektivisere publikumstjenester og gi publikum bedre service, som elektronisk søknadsbehandling og anledning til å bestille time for å få utført ulike tjenester.

Utvalget foreslår i så måte primært ulike informasjons- og selvbetjeningstjenester for å lette kontakten med publikum. Slike tiltak har vært på agendaen til en rekke offentlige instanser i en årrekke, og er viktige for å imøtekomme dagens publikumskrav.

Teknologirådet mener imidlertid at dette verken utnytter dagens eller morgendagens muligheter til et tettere samspill med publikum. Den teknologiske utviklingen har et langt mer gjennomgripende potensial for innvirkning på det tradisjonelle forholdet mellom politi og publikum. Publikum kan aktivt brukes som ressurs for å gi mer politikraft. Det kan få stor betydning for hvordan politiet vil jobbe i fremtiden.

La oss gi et eksempel: Publikum er ofte først på stedet og nærmest en hendelse. Samtidig vet vi at utbredelsen av smarttelefoner i Norge i dag er blant de høyeste i verden, og stadig voksende. Det betyr at én eller flere smarttelefoner høyst sannsynlig vil befinne seg i nærheten av enhver hendelse.

Med smarttelefoner har publikum anledning til å berike politiets situasjonsforståelse i sanntid med tekst, bilder, video og lydopptak med presis tids- og stedsangivelse fra en hendelse. Smarttelefoner er i ferd med å bli allemannseie i Norge, og deling av tekst, bilde og video er en normal del av hverdagen. Da er det også naturlig at publikum skal kunne sende inn multimediemeldinger til politiet for å kunne gi nødetatene et mer presist situasjonsbilde.

Slike muligheter er i ferd med å utnyttes, bl.a. på Island.

Teknologi kan således ha betydelig innvirkning på det tradisjonelle forholdet og samhandlingen mellom politi og publikum, samtidig som det kan være av betydning for publikums forståelse og opplevelse av et tilgjengelig og nært politi. Dette samspillet bør derfor være med i en analyse av hvordan norsk politi bør jobbe i fremtiden.

Et annet eksempel på kontakt med publikum, er gjennom sosiale medier. Vi har sett at sosiale medier har vært en viktig informasjonskilde i flere store kriser i senere tid. Samtidig vet vi at nordmenn er blant de ivrigste brukerne av nett og sosiale medier i europeisk sammenheng.⁴

Informasjon fra åpne sosiale medier kan bidra til å gi politiet et overordnet bilde av en situasjon og den fortløpende utviklingen. Digitale verktøy kan aggregere, sortere og visualisere informasjonen i sosiale medier slik at man enkelt og raskt kan få et slikt

⁴ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Information_society_statistics

overblikk. Slike verktøy er først nå i ferd med å bre om seg, og tydeliggjør viktigheten av å ta høyde for store samfunnsendringer som følge av teknologiutviklingen.

Informasjonsutveksling mellom publikum og politi er viktig i et moderne og kunnskapsdrevet politi. Politiets evne til å nyttiggjøre seg slik informasjon, og mer generelt integrere ulike informasjonskilder inn i informasjonsstrømmen mellom ulike aktører i politiet, vil være avgjørende for publikums opplevelse av et nært og tilgjengelig politi.

3. Samhandling og koordinering (kap. 3.1)

Politianalysen identifiserer evnen til samhandling og koordinering som en sentral utfordring for politiet. Utvalget gir svært tydelige eksempler på at denne evnen er hemmet på grunn av store mangler i den teknologiske støtten: "Når en operasjon ledes av én operasjonssentral på vegne av flere, eller overtas fra et annet politidistrikt, foregår samkjøring via e-post, telefon og telefaks." Tematikken diskuteres likevel primært i tilknytning til organiseringen av politidistriktene: "Evne til samhandling og koordinering henger også nært sammen med hvordan det enkelte politidistrikt er organisert, (...)".

Det kunnskapsbaserte, operative politiet er i stor grad informasjonsdrevet og avhengig av å kunne dele, analysere og foredle informasjon så nært opp til hendelsen som mulig. I fremtiden vil informasjonstilfanget øke ytterligere. Politiet er da avhengig av systemer og verktøy som gjør dem i stand til å håndtere denne informasjonen fortløpende. Politiet må kunne samordne, behandle og dra nytte av all informasjon som *ett* politi.

Skal politiet styrke samhandlingsevnen og realisere visjonen om "*ett* politi", er en harmonisering av politiets IKT-systemer en nødvendig forutsetning.

Uten en slik harmonisering vil politiet være dårlig stilt til å ta til seg, utveksle og analysere informasjonen som er nødvendig for å sikre en robust koordinering og samhandling. En reorganisering vil være fåfengt, hvis man ikke legger til rette for informasjonsflyt mellom de underliggende IKT-systemene.

I sin innstilling til om terrorberedskap, understreker også justiskomiteen viktigheten av "(...)informasjonssystemer som raskt kan levere et mest mulig korrekt, helhetlig og fullstendig situasjonsbilde. (...) Komiteen mener det er viktig at IKT-systemene i størst mulig grad sys sammen og kobles til politiets operasjonssentral. Komiteen vil videre vektlegge at det er viktig at politiet har IKT-systemer som gjør at en raskt kan søke gjennom politiets samlede informasjonsmengde og gjøre sammenstillinger og analyser som kan gi et bedre beslutningsgrunnlag i sanntid.⁵"

Teknologirådet er imidlertid enig i at organisasjonsstrukturen vil være viktig for å maksimere gevinsten av en harmonisering av de underliggende IKT-systemene.

Harmonisering – en forutsetning for samhandling og koordinering

For å sikre evnen til samhandling og koordinering, er det viktig at operasjonssentralene og patruljene kan få tilgang til og anledning til å utveksle oppdatert og fullstendig informasjon så raskt som mulig. IKT vil spille en nøkkelrolle i å få dette til.

Når ulykken først er ute, må politiet hurtig kunne filtrere, sortere, sammenstille og analysere informasjon fra et bredt antall kilder. Informasjonen kan komme direkte fra publikum, fra både sosiale og tradisjonelle medier, eller andre nødetater. I tillegg har politiet selvfølgelig behov for å kunne trekke på egen informasjon, både fra felt og kontor, og gjøre nødvendige koblinger til annen informasjon; både kriminalitetshistorikk og straffesaksinformasjon, såvel som informasjon som er viktig for koordineringen og utførelsen av det operative arbeidet.

⁵ Innst. 425 S (2012-2013), Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen om terrorberedskap, s.17

Oversikt over tilgjengelig ressurser, hvor de befinner seg, hvilken kompetanse de besitter og hvordan ressursene er utstyrt, må være tilgjengelig umiddelbart, uavhengig av organisatoriske distriktsgrenser og hvilke systemer som er utviklet og utnyttet lokalt.

Harmonisering av IKT-systemene er nødvendig for at politiet skal kunne få en sømløs og enhetlig tilgang til informasjonen det til enhver tid sitter på, uansett hvor den befinner seg. Målet er at informasjonen kan komme fra et bredt antall kilder og foreligge i ulike formater, men likevel enkelt kan sammenstilles, analyseres og presenteres på en oversiktlig måte i sanntid. Politiet kan dermed være trygg på at de har fullstendig oversikt over all informasjon de til enhver tid besitter.

Et eksempel fra Madrid kan illustrere dette: I 2004 ble Madrid utsatt for et terrorangrep der ti bomber eksploderte med få minutters mellomrom på fire ulike forstadstog. De forskjellige nødetatene agerte hver for seg, og opererte med forskjellige tekniske systemer som ikke snakket sammen. Dette gjorde det vanskelig å dele informasjon på tvers, få oversikt over situasjonen, og å etablere et enhetlig og helhetlig situasjonsbilde.

I likhet med 22. juli 2011, var et viktig læringsmoment i Madrid at flere store hendelser kan inntreffe samtidig. Uten et oversiktlig bilde av situasjonen er det vanskelig å få øye på viktige mønstre i utviklingsløpet, koordinere innsatsen og fordele ressursene riktig.

For at operasjonssentralen skal kunne legge til rette for en effektiv samhandling og sørge for en best mulig responskvalitet på hendelsesstedet, er det viktig at den er i stand motta og kvalitetssikre informasjon fra forskjellige kilder. Sentralen må også raskt kunne sammenstille informasjonen og lage et enhetlig situasjonsbilde som deles med alle involverte parter.

Myndighetene i Madrid har derfor samlokalisert nødetatene i en felles operasjonssentral og "sydd sammen" de forskjellige IKT-systemene deres. Et harmoniseringslag sørger for at informasjon fra applikasjonene brukt i de forskjellige nødetatene knyttes sammen med nødtelefonen, trafikketatens videokamerasystem, samt den lokale trafikketatens kontrollsenter. I tillegg er data som tidligere var spredt over flere separate databaser nå samlet i ett sentralt datavarehus. Harmoniseringstiltakene gjør det mulig for både operasjonssentralen og de involverte nødetatene å dele informasjon fra forskjellige kilder på tvers av ulike systemer. På denne måten får man dannet et mest mulig komplett informasjonsbibliotek i sanntid. Det legger grunnlaget for en felles situasjonsforståelse.

4. Nasjonale standarder for registrering, deling og lagring av informasjon (kap. 8.4)

I sin diskusjon av behovet for standardiserte arbeidsmetoder og prosesser i politiet, tar Politianalysen til orde for nasjonale standarder for registrering, lagring og deling av informasjon i politiets systemer.

Teknologirådet er enig i at slike standarder vil være en viktig forutsetning for et robust data-drevet og kunnskapsbasert politi. Teknologien gjør det i dag enklere å registrere, lagre og dele informasjon. Vi tror samtidig at bruken og forvaltningen av informasjon vil bli stadig viktigere for politiet. Skal vi ha *ett* politi som deler informasjon på tvers, er det viktig med standarder som styrer informasjonsflyten i hele justissektoren.

Både informasjonstilfanget og informasjonsbredden vil øke betraktelig. Tekniske og analytiske hjelpemidler vil gjøre det mulig å sammenstille, analysere og foredle informasjon fra et bredt antall kilder og i ulike formater i nær sanntid.

God informasjonsflyt og -deling vil kunne bidra til å forbedre politiets beslutningsgrunnlag, men kan potensielt også føre til en målkonflikt mellom mulighetsrommet for politiets informasjonsarbeid, gjenbruk av data og personvernet.

Politiet må få adgang til å bruke sine data på nye og innovative måter. Samtidig er det viktig å sørge for at dette skjer på en trygg og transparent måte, innenfor rammen av hva loven tillater og på en måte som ivaretar personvernet.

I dag er tilgangskontrollen og lovverket for når informasjon kan deles og hvordan det kan brukes, knyttet til bestemte formål og registre. Personvernmeldingen definerer gjenbruk som *"bruk ut over det som opphavleg var tanken bak innsamlinga, eller bruk hos andre enn den som først samla opplysningane"*.⁶

Denne tankegangen rundt databruk utfordres når teknologien muliggjør sømløs deling av informasjon mellom ulike aktører og etater i justissektoren i sanntid, og hvor data ikke lenger kan betraktes isolert, men i en større informasjonssammenheng. Det blir da viktig at bruksreglene følger dataene ("datamerking")⁷, slik at systemene som avleverer og mottar informasjonen vet

1. om en gitt person/avdeling/system
2. kan bruke bestemte data
3. på en bestemt måte (for eksempel samle, dele, sammenstille, som input i en gitt analyse, slette, osv.)
4. under gitte omstendigheter

Obama-administrasjonen i USA har nylig utarbeidet en nasjonal strategi for sikker og forsvarlig informasjonsdeling i justissektoren.⁸ Denne strategien forsøker å gi godkjente personer forenklet tilgang til informasjon fra et bredt antall kilder, samtidig som man handler innenfor lovverket og ivaretar personvernet på en god måte.

Teknologirådet støtter Politianalysens forslag om et mer data- og analysedrevet politi, men mener samtidig at det må gjøres en jobb for å utvikle prinsipper og metoder som muliggjør effektiv informasjonsdeling, gjenbruk og sammenstilling i sanntid på en måte som ivaretar personvernet og sikrer transparens og handling innenfor lovverket. Prinsippene rundt datamerking og nyere kontrollmekanismer som "attribute based access control" (ABAC)⁹ bør ligge til grunn for dette arbeidet.

5. Kunnskapsdrevet forebygging (kap. 15.3.3-6, 16.2.3)

Utalget mener slår fast at "Det overordnede målet med politiets virke er fravær av kriminalitet. Det vil alltid være mer effektivt om et lovbrudd blir hindret (forebygget) enn at det må håndteres i etterkant"¹⁰. Det fremhever "kunnskapsdrevet forebygging" og "tilstedeværelse der og når kriminalitet skjer" som to av totalt fire hovedelementer som bør ligge til grunn for løsning av politiets kjerneoppgaver. Det er viktig og bra at Politianalysen setter forebygging høyt på dagsordenen. Teknologirådet støtter vurderingen av at dette arbeidet må være systematisk og institusjonalisert.

Tilgangen til digital informasjon, billig regnekraft og lagringskapasitet har bidratt til å styrke bruken av analyser i svært mange virksomheter. Denne utviklingen vil få stor innvirkning på politiets evne til å jobbe proaktivt og forebyggende.

Som også Politianalysen påpeker, inneholder politiets IT-systemer og databaser svært mye informasjon som kan nyttiggjøres i ulike analyser. Slike analyser kan brukes til å "disponere

⁶ Meld. St. 11 2012-2013, s38

⁷ Bruening, Paula J. and K. Krasnow Waterman, "Data Tagging for New Information Governance Models", IEEE Security and Privacy Magazine 8.5 (2010): 64-68

⁸ National Strategy for Information Sharing and Safeguarding (Des 2012)

⁹ National Institute for Standards and Technology (NIST), Special Publication 800-162, "Guide to Attribute Based Access Control (ABAC) – Definition and Considerations"

¹⁰ NOU 2013:9, *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer*, s. 22

ressurser og iverksette tiltak som enten reduserer sannsynligheten for at lovbrudd skjer eller øker sannsynligheten for at politiet er til stede og tilgjengelig der kriminalitet skjer eller når publikum har behov for politiets tjenester¹¹.

Denne trenden er også å spore hos politivirksomheter rundt om i verden. Utvalget trekker bl.a. frem arbeidsmetodikken COMPSTAT som mange politiorganisasjoner i USA bruker for å allokere personell ut fra kriminalitetstype og hvor og når denne type kriminalitet finner sted.

Selv om COMPSTAT og lignende metoder gir politiet et styrket beslutningsgrunnlag, vil mange hevde at slike metoder er reaktive og ikke proaktive, fordi de baserer seg på historiske data og ikke nødvendigvis en underliggende modell som forklarer hvorfor hendelsene finner sted nettopp der og når de finner sted.

Det finnes imidlertid mer raffinerte metoder, som forsøker å forutse hvor og når fremtidig kriminalitet vil finne sted. Ikke fordi en hendelse har funnet sted ved et tidligere tidspunkt, men fordi de miljømessige betingelsene legger til rette for denne typen kriminalitet nettopp her. De siste årene har samspill mellom kriminologer, sosiologer, matematikere, statistikere, informatikere og ikke minst politiet, gitt opphav til en rekke nye modeller og metoder for å forutsi kriminelle hendelser.

Billig regnekraft og bredere tilgang til både kriminalitetsdata og andre datakilder, har gjort det mulig å omsette kriminologiske teorier til datamodeller. Slike teorier søker å beskrive menneskelig oppførsel i samspill med omgivelsene. Datamodellene mates med både historiske og aktuelle data, og kan gi svært finmaskede og nøyaktige prediksjoner som kan deles med patruljene i sanntid. Patruljene vet dermed nøyaktig hvor de bør være og når de bør være der.

En slik operasjonalisering av datadrevne analyser er et område i sterk utvikling og en måte å arbeide på som brer om seg i en rekke land. Slike metoder gir mer operativ politikraft, men utfordrer samtidig politiets tradisjonelle kompetansefelt. Den teknologiske utviklingen gir politiet nye muligheter, men gjør det også tydelig at kunnskapsdrevet arbeid i stadig større grad vil kreve teknisk og faglig kompetanse som finnes utenfor politiets tradisjonelle kjerneområde. Dette gjelder også viktige aspekter som kjennskap til analysens begrensninger, usikkerhet og gyldighet.

Erfaringer fra andre land som Storbritannia og USA, viser at de beste resultatene følger av et godt og tett samarbeid med akademia og eventuelt andre aktører som har spisskompetanse i sine respektive felt.

Teknologirådet mener derfor at man i det videre arbeidet bør se på modeller for hvordan miljøer med nødvendig spisskompetanse kan samarbeide med politiet for å styrke analysekompetanse og bidra til å utvikle nye og innovative metoder som kan understøtte det operative og forebyggende arbeidet. Avanserte datadrevne analyser vil gi politiet et vesentlig styrket beslutningsgrunnlag. Stadig mer presise prediksjoner vil kunne gjøre det mulig for politiet å iverksette mer konkrete og tilpassede tiltak for å motvirke kriminalitet der det behøves. En slik tilnærming vil være nødvendig for å gi den proaktive tilnærmingen til tilstedeværelse mer slagkraft.

Samtidig er det viktig at politiet erkjenner begrensningene i datadrevne analyser og teknologi og bruker denne innsikten fornuftig i sin forebyggende virksomhet. Et ensidig fokus på tilstedeværelse i et problemområde, vil ikke nødvendigvis røre ved de underliggende miljømessige årsakene som tilrettelegger for kriminaliteten. Ved å være på stedet i forkant, kan politiet ha en kortsiktig forebyggende effekt, men straks politiet trekker seg tilbake er den forebyggende kraften borte.

For å oppnå langsiktig resultater som ikke binder opp politiets ressurser, må politiet jobbe problemorientert, trekke på kunnskap og innsikt i lokalmiljøet og muligens jobbe tett med

¹¹ NOU 2013:9, *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer*, s. 22

andre samfunnsaktører. Politianalysen trekker bl.a. frem Manglerud politistasjon som et godt eksempel på slikt arbeid.

Teknologien vil gi politiet bedre forutsetninger for å identifisere problemer og med høy presisjon kunne forutsi hvor og når kriminalitet vil finne sted. Mindre problemer som oppdages tidlig, kan håndteres på et tidlig stadium før de får lov til å utvikle seg til mer langsiktige problemer. Riktig bruk av analytiske metoder kan gi betydelig gevinst i form av nedsatt kriminalitet, mer synlighet og bedre publikumskontakt.

Dette forutsetter imidlertid at den operative virksomheten ikke utelukkende fokuserer på å være på riktig sted til riktig tid, men også på å forstå hvorfor kriminaliteten finner sted. En helhetlig problemorientert tilnærming vil være nødvendig for å sikre langsiktig forebygging. Om politidistriktene blir større, vil det være viktig å sikre at lokalkunnskapen og samfunnskontakten ivaretas og brukes aktivt inn i den forebyggende virksomheten.

6. Oppsummering

Norsk politi står foran store endringer og går en spennende tid i møte. Endringer som innebærer både muligheter og utfordringer. Politianalysen er et grundig arbeid som både gir en detaljert tilstandsrapport fra norsk politi og samtidig mange gode forslag til endringer som kan gi et mer enhetlig og fremtidsrettet politi. I det videre arbeidet er det viktig at man tar inn over seg det mulighetsrommet som den teknologiske utviklingen gir politiet og diskuterer hvordan disse endrede forutsetningene kan og bør påvirke politiets arbeidsmetoder og organisering.

Tore Tennøe
direktør

Robindra Prabhu
prosjektleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.